

חייל בודד נשאר במערכה

הגוש החופשי של תנועת החירות מוקם עליידי הפתרות העובדים
הלאומית, אימפריה כלכלית שמרכזה הוא קופת-החולים לעובדים
לאומיים.

מנחם יריד: גם זה לא נכון.
אורי אבנרי: חכה. אני אספק לך את הפרטים.
קופה זו קיבלה בשנה השוטפת מידי הממשלה הקצבה בסך 1,247,000 לירות,
וסכומים נוספים המתקרבים לחצי מיליון לירות.
כל זה נוסף על תשלומי חבריה, המגיעים 9.5 מיליון לירות. נבנים מחוץ-לארץ העניקו
לה כמיליון לירות, והעיריות, שחירות משתפת בהן, העניקו לה מגרשים בתל-אביב, (כחצי
מיליון לירות), בקרית-אנו, ברמת-השרון, ברמת-אביב, בצלה, ברמת-גן, בלוד, באופקים,
בבאר-שבע — מגרשים שערבם מגיע למיליונים.

**בלי הכוח הכלכלי המקובץ הזה, המספק פרנסה ישירה ל-650 אנשי
מנגנון 102 סניפים (נוסף על 700 הרופאים והאחיות) — כלל אי-
אפשר היה לחלום על הקמת מפלגה חדשה מסוגו של הגוש החופשי,
מפלגה המתחילה את דרכה ישר כבעלת מנגנון גדול, משרדים ברחבי
הארץ ותקציבים של מיליונים — הכל בשם הבריאות.**

מנחם יריד: הגוש החופשי אינו מדבר בשם קופת-החולים הלאומית.
אורי אבנרי: זאת תסבירו להוכיח, ואתה תווכח לדעת שמי שמחזיק במיליונים,
מחזיק בשליטה בקופת-החולים, וכל תנועת החירות הגדולה לא תוציא את קופת-
החולים מידי ח"כ אליעזר שוסטק ואנשי "הגוש החופשי". אני מרשה לעצמי לנבא.
מנחם יריד: יש לך טעות.
אורי אבנרי: תווכח.

ואם זה המצב לגבי קופה קטנה, מה המצב לגבי קופת-החולים הגדולה, המקבלת לפחות
פי 16 יותר?

בריאות מפלגתית — כמו צבא פרטי

שאלה שלישיית: מדוע שלא להסתפק בהסדר המוצע של ביטוח ממלכתי באמצעות
הקופות הקיימות, תוך חיוב כל האזרחים להשתייך לקופה כלשהי?
התשובה: הדבר נוגד את עצם מהותה של מדינת-רחוקה מודרנית, המקבלת על עצמה
את האחריות לשלום אזרחיה.

לפי השקפת העולם שלנו, השקפת ההומניזם החברתי, הבריאות היא פונקציה מרכזית
של המיבנה הממלכתי המודרני, לא פחות מן הבטחון והחינוך.

**וכשם שאין להעלות על הדעת קיום הבטחון כאמצעות צבאות
קבלניים פרטיים, וכשם שאין להשלים עם שרידי קיומם של קבלני
חינוך אצלנו, כן אין להשלים עם מסירת שירותי הבריאות לקבלנים
מפלגתיים, המשתמשים בהם בראש ובראשונה למטרותיהם שלהם.**

הקבלנים גורמים לביזבז, לחוסר יעילות, לאפליה, לקיפוח פוליטי, לכפילות, ואפילו
לולא היו בכך כפילות וביזבז ואי-יעילות, גם אז אין המדינה יכולה להפקיר בידי מפלגות
את השליטה על שטח מרכזי זה בחיי-האדם.

**הבריאות אינה יכולה להיות אחוזה פיאודלית. היא פונקציה של
המדינה.**

הגיע הזמן להקים את המדינה!

שאלה רביעית: האם ניתן לבצע את ההלאמה מיד?
התשובה: בהחלט כן. שום דבר אינו מונע זאת. זהו צעד אדמיניסטרטיבי פשוט,
של מינוי כונסי-נכסים, שיעבירו את השירותים בצורה מתוכננת והדרגתית לידי שירות
ממלכתי אחיד.

שאלה חמישית: האם חברי קופת-החולים לא יפסידו בסידור זה מן הזכויות
המגיעות להם?

התשובה: בהחלט לא. המדינה תקבל על עצמה את מלוא החובות כלפי המבוטחים,
ותשעה את כל הזכויות לפי הרמה הגבוהה ביותר.

שאלה שישית והאחרונה: אם כן, מה מונע את הלאמת קופת-החולים למעשה?
התשובה: המישטר הקיים.

בשטח הבריאות טרם קמה מדינת-ישראל. הגיע הזמן להקימה.

אנחנו נגיש הצעת-חוק משלנו לכינון ביטוח-בריאות כולל ושירות-בריאות ממלכתי אחיד
ובלעדי, לאלתר וללא שום תנאי.

להלן נאמרו של ח"כ אורי אבנרי
בדיון על תקציב משרד-הבריאות:

גבירתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה.
בסיכום החיכוך על תקציב משרד-הבריאות בשנה שעברה, אמר שר-הבריאות כי —
לשמחתו הרבה — נשארה סיעת-היחיד שלנו כחייל בודד במערכה למען הלאמת קופות-
החולים לאלתר וללא תנאי, והנהגת שירות-בריאות ממלכתי בלעד.

החיכוך הנוכחי מוכיח זאת מחדש.
כמה וכמה חברי-כנסת אמנם דיברו בלהט על הצורך בביטוח ממלכתי, אך כאשר
הגיעו לממש, נסתבר שלכל אחד יש סיבה טובה לדחות את הדבר, ולא להגשימו.

1 מול 119

יכול לבוא אדם מן הישוב ולשאל: היתכן כי אחד צודק ו-119 טועים?
**היתכן כי רווקא סיעתי-יחיד מייצגת את הצורך הממלכתי, וכל שאר
הסיעות, הגדולות והקטנות, הימניות והשמאליות, ואף הקומוניסטיות —
כולן מתכחשות לו?**

החשובה היא: אין זה עניין של צודקים וטועים. כאן מונחים על כך המאונים האינטרסים
המשוריינים של כל המנגונים המפלגתיים.

**ואילו הכוח החדש, שאינו מייצג שום מנגנון, שאין לו שום אינטרס
משורייני, המסוגל לשקול באופן אובייקטיבי את העניין לגופו — הוא
הדומה כאן לילד האומר: המלך ערום.**

מכשיר-שלטון של המפלגות

כבוד היושבת-ראש, הבה נזענה על שש שאלות המתעוררות בהקשר זה.
שאלה ראשונה: מה האינטרס הפוליטי של המפלגות בקיום הקופות הקיימות?
התשובה: הקופות מעניקות להן שלטון עצום על חי האזרחים.

הנה קרה משהו בעיירת-הפיתוח חצור בגליל. אנשים סרבו להשתתף בשביתה שהוכרזה
עליידי ההסתדרות. כעונש על כך הפסיקה קופת-החולים
של ההסתדרות מתן כל עזרה רפואית לעובדים אלה.

הגשנו שאלמה על כך לשר-הבריאות, והוא אישר כי אכן
עובדה זו נכונה. תחת להתקומם, בשם הממשלה, נגד מעשה
שרירותי זה, השולל עזרה רפואית מנשים ומילדים, מטעמים
פוליטיים-מפלגתיים, הוא ניחם אותנו בכך, שמזכיר ההסתדר
רות התערב כמליץ-יושר, וכי הורה לחשוש את העזרה ה-
רפואית. לפי שעה, עד לגמר העירעור של העובדים.

כלומר: אם ידחה העירעור, תופסק העזרה הרפואית,
ותישלנה הזכויות שהעובדים שילמו עבורן בכספם הטוב,
וואת באישור הממשלה ובהסכמתה האילמת.

**פרשה קטנה זו מדמדת על השיטה כולה. כל
מפלגה, המחזיקה בידה קופת-חולים או חלק
מקופת-חולים, יכולה להטיט באמצעותה מרות
פוליטית על אנשים.**

היתכן מצב ריאקציוני יותר, מצב הפוגע יותר בעקרונות היסוד של הסוציאליסטים
והליברלים כאחד?

מנחם יריד (גח"ל): אתה לא מדייק בנקודה זו, חברי-הכנסת אבנרי. סיעתנו
בעד ביטוח בריאות ממלכתי.

אורי אבנרי: אני מציע לך לקרוא את נאומי של חברי-הכנסת סרלין מאתמול.
תיווכח שאמנם בהתחלת הנאום הארוך הוא תמך בביטוח-בריאות ממלכתי, אך
לאחר מכן...

מנחם יריד: חברי-הכנסת סרלין אמר שהוא מדבר באופן אישי.
אורי אבנרי: חברי-הכנסת סרלין הודיע שאינו דורש ביטוח-בריאות ממלכתי.

הוא אמר שהוא "מוכן להתפטר".
מנחם יריד: הוא אמר זאת על דעת עצמו בלבד.

יצחק קלינגהופר (גח"ל): חברי-הכנסת אבנרי, דבריך טעונים בדיקה.
אורי אבנרי: אם מה שאני אומר אינו פירוש נכון של דבריו הרשומים
בפרוטוקול, הודאי יבוא חברי-הכנסת סרלין ויבהיר את הדברים בהודעה אישית.

מנחם יריד: הוא הודיע מעל הבמה שבהצעות אלה הוא מדבר באופן אישי.
אורי אבנרי: אבל הוא הודבר היחיד של גח"ל בוויכוח זה. זה אומר דרשני.

קופת-חולים מקימה מפלגה

שאלה שנייה: מה התועלת הכלכלית שמפיקות המפלגות מהחזקת קופת-החולים?
התשובה: בשנה הבאה תעביר הממשלה לפחות 35 מיליון לירות מכספי המדינה לידי
הקופות המפלגתיות.

כ-90% מסכום זה הולך ישר לקופת-החולים הכללית, שהשליטה בה נתונה בידי מפלגות
ההסתדרות. על פי מפתח מפלגתי, 5.6% מועברים לקופת-החולים לעובדים לאומיים. השאר
מוענק לקופות הקטנות האחרות, כגון: מכבי, עממית ועוד.

כסף זה משמש, בין השאר, להחזקת המנגנון.

איך מורכב מנגנון זה?
לא מכלל האזרחים, על פי מיכרזים, כמו מנגנון המדינה.

הוא מתמנה כולו עליידי בוסים מפלגתיים, לפי מפתח מפלגתי, מקרב עסקי-המפלגות.
**כלומר, הקופות מאפשרות, בין השאר, אספקת אלפי ג'ובים לעסקני
המפלגות.**

לאחרונה ראינו תופעה מעניינת, יחידה-בימינה בעולם: קופת-חולים מקימה מפלגה.

* ח"כ סרלין לא מסר שום הודעה אישית להכחשת פירוש זה.

אורי אבנרי: רוב ההצעות שהועלו כאן היום, הועלו מטעם סיעות הקואליציה. היא
אינה זקוקה להצעות לסדר-היום. חבריה יכולים לפנות ישר אל השרים, ואליה יעבירו זאת
בשמחה לא הועדות. כשיצרתם את המפתח, ורקנתם מוסד זה מתוכנן, והכנסת נוסקת בדבר
רים מישיבים, למעט לעסוק בדברים שכנסת-ישראל היתה צריכה לעסוק בהם.

בסוף הצביעה הקואליציה עם אגודת-ישראל למען העברת העניין לחעדה. רק שמואל
מיקוניס ושלומית אלוני הצביעו בעד הצעתה להסירה מסדר-היום. מפ"ם הממושעת לא
העזה להצביע כלל, ונמנעה מהצבעה, כמו גח"ל ורפ"י.

לא היתה זאת הפעם היחידה שהגנו השבוע על האינטרס של הרוב החילוני במדינה. במיס'
גרת החיכוך על משרד-התחבורה, למשל, עלה מדי פעם עניין תחבורת-השבט. הדתיים הסת'
ערו בשבץ-קצף על הופעת הוויטובוסים, אשר יסעו בשבת כמו שאר מוניות-השרות.

אף אחת מן המפלגות הליברליות לא העזה להתייצב נגדן, ולולא נוכחותנו בכנסת —
היה נוצר לחץ דתי יצרני להגברת הכפייה בשבת. אנחנו יצרנו לחץ נגדי. לא זה בלבד
שתבענו בנואמו בפירוש תחבורה מלאה של אוטובוסים בשבת (ראה עמוד 11), אלא שגם
קראנו שורה של קריאות-ביניים כאשר היתה צפויה סכנה של התגברות הלחץ הדתי.

למשל, כאשר הבטיח שר-התחבורה, משה כרמל, כי לא יתן לזו להפעיל אוטובוסים
בשבת, כחשובה על הפעלת הוויטובוסים.

אורי אבנרי: האם יש לזן זכות חוקית (להפעיל אוטובוסים בשבת) או לא?
האם יש להם זכות משפטית להפעיל את האוטובוסים?

משה כרמל: לאוטובוסים גדולים אין זכות. לפי הרשיון הם אינם יכולים
להפעיל את השרות הציבורי בשבת. הם צריכים לכך רשיון מיוחד.

מנחם יריד